אין לך כל שבט ושבט מישראל (ג) גרסינן • וכפ׳ יש נוחלין (ב״ב דף קכב. ושם) גבי חלוקת העולם (ד) הבא גרסינן אין לך כל אחד ואחד מישראל כן נראה לר״י: **ונוטל** דמי ייגו מתוך דובשנו של חבריו • ע״כ מיירי כשעקל בית הבד כרוך עליה דאל״כ לימא ליה מהפקירא קזכינא כדאמר לקמן בפרק בתרא (דף קסו:) וא״ת ואמאי נוטל דמי ייגו הא אמר לקמן בפרק בתרא (שם) דאין לו אלא שכרו ומני׳ למימר דהך דר׳ ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה פליג כדאמר בסמוך ביחידאה לא קאמר וכן משמע בתוספתא* דבתר הך דלא יקון קאמי הך אבל אין נראה דלמה נוטל דמי ייגו הלא יכול לומר אני הייתי דוחק ומגיל כיון

ולא ממקום שהוא רואה את החמה שנאמר ⑤ °וממגד תבואות שמש״: ״ומעין היוצא תחילה בני העיר מסתפקין ממנו״ אמר רבה בר רב הונא ונותן לו דמים, ולית הלבתא כוותיה: ⑥ ״ומחבין בימה של טבריא ובלבד שלא יפרוס קלע ויעמיד את הספינה״ [א]אבל צד הוא ברשתות ובמכמרות) ת״ר *בראשונה התנו שבטים זה עם זה שלא יפרוס קליעה ויעמיד את הספינה אבל צד הוא ברשתות ובמכמרות תנו רבנן ימה של טבריא בחלקו של נפתלי היתה ולא עוד אלא שנטל מלא חבל חרם בדרומה לקיים מה שנאמר °ים ודרום ירשה״ תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר תלושין שבדרים בחזקת כל השבטים הן עומדים, ומחוברים בחזקת אותו השבט, *ואין לך כל שבט ושבט מישראל שאין לו בהר ובשפלה ובנגב ובעמק שנאמר °פנו וסעו לכם ובאו הר האמורי ואל כל שכניו בערבה בהר בשפלה ובנגב ובחוף הים וגו׳ וכן אתה מוצא בכנענים ובפריזים (ה)ובאמוריים (שלפנידם) שנאמר ״ואל כל שכניו״ אלמא שכניו הכי הוו: ״ונפנין לאחורי הגדר ואפילו בשדה שהיא מלאה כרכום״ אמר רב אחא בר יעקב *לא נצרכה אלא ליטול הימנו צרור, אמר רב חסדא [ב]ואפילו בשבת, מר זוטרא חסידא ומהדר וא״ל לשמעיה *(למחר) זיל שיקליה: *ומהלכין בשבילי הרשות עד שתרד רביעה שניה״ אמר רב פפא [ג]והאי דידן אפילו טל קשי לה: ״ומסלקין לצידי הדרכים מפני יתידות הדרכים״ שמואל ורב יהודה הוו שקלי ואזלי באורחא, הוה מסתלק שמואל לצידי הדרכים, א״ל רב יהודה תנאין שהתנה יהושע אפילו בבבליא״ל שאני אומר [ד]אפילו בחוצה לארץ, רבי ורבי חייא הוו שקלי ואזלי באורחא אסתלקו לצידי הדרכים, הוה קא מפסיע ואזיל ר׳ יהודה בן קנוסא קמייהו, א״ל רבי לרבי חייא מי הוא זה שמראה גדולה בפנינו? א״ל ר׳ חייא שמא ר׳ יהודה בן קנוסא תלמידו הוא וכל מעשיו לשם שמים, כי מטו לגביה חזייה, א״ל אי לאו יהודה בן קנוסא אתא גזרתינהו לשקר בגיזרא דפרזלא: ״התועה בין הכרמים מפסיג ויורד מפסיג ועולה״ ת״ר *הרואה חבירו תועה בין הכרמים מפסיג ועולה מפסיג ויורד עד שמעלהו לעיר או לדרך, ובן הוא שתועה בין הכרמים מפסיג ועולה מפסיג ויורד עד שיעלה לעיר או לדרך דתימא חבירו הוא דידע להיכא מסלק דניפסוג אבל הוא דלא ידע להיכא קא סליק לא ניפסוג, נהדריה נהדר בי מיצרי, קמ״ל, הא דאוריתא הוא דתניא *השבת גופו מניין? ת״ל °והשבותו? דאוריתא הוא דקאי בי מיצרי, אתא הוא תקון דמפסיג ועולה, מפסיג ויורד: ומת מצוה קנה מקומו: ורמינהי *המוצא מת מוטל באסרטיא מפנהו לימין איסרטיא או לשמאל איסרטיא, שדה בור ושדה ניר, מפנהו לשדה בור, שדה ניר ושדה זרע, מפנהו לשדה ניר, היו שתיהן בורות שתיהן נירות, שתיהן זרועות, מפנהו °למקום שירצה? אמר רב ביבי [ו]במוטל על המיצר מתוך שניתן לפנותו מפנהו לכל מקום שירצה. אמרי עשרה, הני חד סרי הויין? °מהלכין בשבילי הרשות״ שלמה אמרה כדתניא הרי שכלו פירותיו מן השדה ואינו מניח בני אדם ליכנס בתוך שדהו מה הבריות אומרות עליו - מה הנאה יש לפלוני ומה הבריות מזיקות לו״ עליו הכתוב אומר *מהיות טוב אל תקרי רע״ אין כתיב כי האי גוונא °אל תמנע טוב״ מבעליו בהיות לאל ידך לעשות״ [ז] ותו ליכא *הא איכא דרבי יהודה *דתניא רבי יהודה אומר בשעת הוצאת זבלים אדם מוציא זבלו לדה״ר וצוברו כל שלשים כדי שיהא נישוף ברגלי אדם וברגלי בהמה שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ הא איכא דר׳ ישמעאל בנו של ר׳ יוחנן בן ברוקה *דתניא רבי ישמעאל בנו של ר׳ יוחנן בן ברוקה אומר תנאי ב״ד הוא שיהא זה יורד לתוך שדה חבירו וקוצץ שוכו של חבירו להציל נחיל שלו ונותן לו דמי שוכו של חבירו ותנאי ב״ד הוא שיהא זה שופך יינו ומציל דובשנו של חבירו ונוטל דמי יינו מתוך דובשנו של חבירו והנאי ב״ד הוא שיהא זה מפרק את עציו וטוען פשתנו של חבירו ונוטל דמי עציו מתוך פשתנו של חבירו שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ [ח] ? ביחידאי לא קאמרינן, והא

ולא ממקום הרואה אם החמה שנאמר ומעין היוצא תחילה • סביבות לדדין מכחון מפני שהוא עיקר האילן שהחמה מכשלת שם אם הפרי וממתיקו: **מלא חבל חרם** • מלא חבל של מלוחה היה לו בדרומה מן הים שהיה למשוך רשתו חרם כמו מלוחים וחרמים (קהלת ז): **בחזקת כל השבטים** • כל מי תורה אור שילה יטול דהא כמטלטלי ושאר הכלל והמלקוח היו: **וכן אתה מוצא בכנעני** • אע״פ שכתוב כאן ״הר האמורי״ אף כנעני ופריזי כדהיו להם ישראל שיכשו היה להם לכל אחד הר ושפלה ונגב ועמק: (ג) אדון בכתובות שקורין כנפיי״ה לכן נקראת נגב שכל שעה היא נגובה שאין שם כל אילנות, וחמה זורחת ומנגבתה: **אמר ליה נשמעיה** • בחוש: **שרקיה** • מחיהו בעיטא וחברהו יפה: **והא** • קרקע דידן: **אפילו טל** • ירד עליה בלילה קשה לה דריסת הרגל ממחרתו: **אפילו כמולה לארץ** • וכ״ש בבגל שמוציין שם שיירות ועוברין ושבים והולך להתות: **מפסע ואזיל** • מיהר ליחד פסיעות גסות ולא היה רוצה להסתלק אל מלר השדה: **גדולתו** • שהוא מראה לו שהוא ירא שמים מאד ואינו חושש לתפארת שהתנה יהושע ומחזי כיהרלא: **כגיזרא דפרזלא** • כלומר גדוי: **מאי וכן** • פשיטא מאי שנא איהו מחבריה: **והשכחתו** • את גופו משמע שאם טעה חבירך אתה לריך להעלותו לדרך: **דאורייתא כי מלרי** • יקיף סביבות מלרי הכרמים ולא יעבור בהוכס ויפסידה: **איסרטיא** • רה״ר ע״ז אמה: **שדה בור** • מכאן לאיסרטיא ושדה ניר מכאן, מפנהו לשדה בור, ניר חרוש ולא זרוע: **מפנהו** • אלמא לא קנה מקומו דאי קנה מקומו מאי בעל השדה של ימין ושל שמאל לעבוריה: **על המילר** • מוטל ברוחב הדרך ועוברין ומתחילין עליו עוטי טהרות (ומטמאות): **כל שלשים יום** • שלשים יום רשאי להניחו שם: **דר׳ ישמעאל בנו של ר׳ יוחנן בן ברוקה** • בפרק הגוזל בתרא: **נחיל** • של דבורים שהלכו לשדה חבירו ונתיישבו על שוכתה של אילן ואם יטול אחד אחד כן פורחות ואובדות מאחר שנתנו מיניהן באותה שוכה לפיכך קולה ונותן לו דמיה: **ומציל דובשנו** • זה בא בכדו של יין וזה בא בכדו של דבש ונסדקה חבית של דבש וכן זה בא בחבילת פשתן על חמורו וזה בא בחבילת עצים ומת חמורו של בעל פשתן יפרק זה את עציו וטוענו: דר׳ יהודה ודרבי ישמעאל יחידאי היו מלי גוברייתא דעשרה תנאים סתמא היא: והא

מסורת הש״ס

קנג א מיי׳ פ״ה מהל׳ גזלה ומאבד ה״ב סמג עשין ז סמג עשין סו טוש״ע סימן רעד:

קנד ב (מיי׳ פ״ה מהל׳ שכנים הלכה ג ופ״ו ופכ״ח) סמג לאוין סה טוש״ע ח״מ סימן שיב סעיף ג:

קנה ג מיי׳ פ״ה מהל׳ גזלה ואבדה ו סמג עשין סו טור ח״מ סימן רעד:

[פ״ו ע״ב וכ״ע]

קנו ד מיי׳ שם הלכה ה סמג שם טור ח״מ שם:

קנז ה מיי׳ שם הלכה ג סימן ח:

קנח ו מיי׳ פ״ח מהל׳ רוצח הל׳ יג סמג לאוין קסה טוש״ע ח״מ סימן תכו:

קנט ז ח מיי׳ פ״ח מהלכות עובד כוכבים ומזלות הלכה ז ופ״ה מהל׳ גזלה ואבדה הל׳ ג סי׳ י טוש״ע י״ד סימן שסה סעי׳ ג ומומ״מ סי׳ רעד:

ס״ח אינו וגם רש״ל מ״ז

קס ט מיי׳ פ״ה מהל׳ גזלה ואבדה ד סמג עשין סו טוש״ע סימן רעד:

[קס י כ] כל זה אינה ברכ אלפס ב״ק פ״ו דף מד:

הגהות הב״ח

(ה) גמ׳ בכנעני׳ס ובפריזי׳ס (שלפניכם) וכ״כ ס״ה אין זה: (ב) רש״י ד״ה וכן אתה וכו׳ ונגב ועמק הכ״ל ותמ״כ מה״ד נגב אלכן: (ג) תוס׳ ד״ה אין וכו׳ מיגמלא וכפ׳ כל״ל ותיבת נרסינן נמחק: (ד) בא״ד העולם נרסי׳ כל״ל ותיבת הכא נמחק:

הגהות הגר״א

[א] ובנכד שלא יפרוס קלע ויעמיד את הספינה (אבל לא הוא בהשתות ובמכמרות) תוס״מ:

מהרה

״הא איכא״ נ״ל פי׳ מוקא ל״ל כן ע״ז תנאים ל״ל ע״ז לאו כאן מאיאב תנאים נוסחא ל״ל הא דתנא

״תנאי ב״ד״ עיין תנאים ובפרק הנחיל יהושע לישראל אות כאלף